

Ekko fra en sommerfugl

Fællesemne august 2009

Inger Christensen midt i naturen
Et overvældende syn af sommerfugle fyldte hende
Fornuften sløres
Sanserne skærpes
Sommerfuglene vækker minder fra barndommen
Erindringer
Kærlighed
Liv og død
Hun indser, at hun selv er en del af naturen
Er afhængig af naturen

Hvad indser vi?

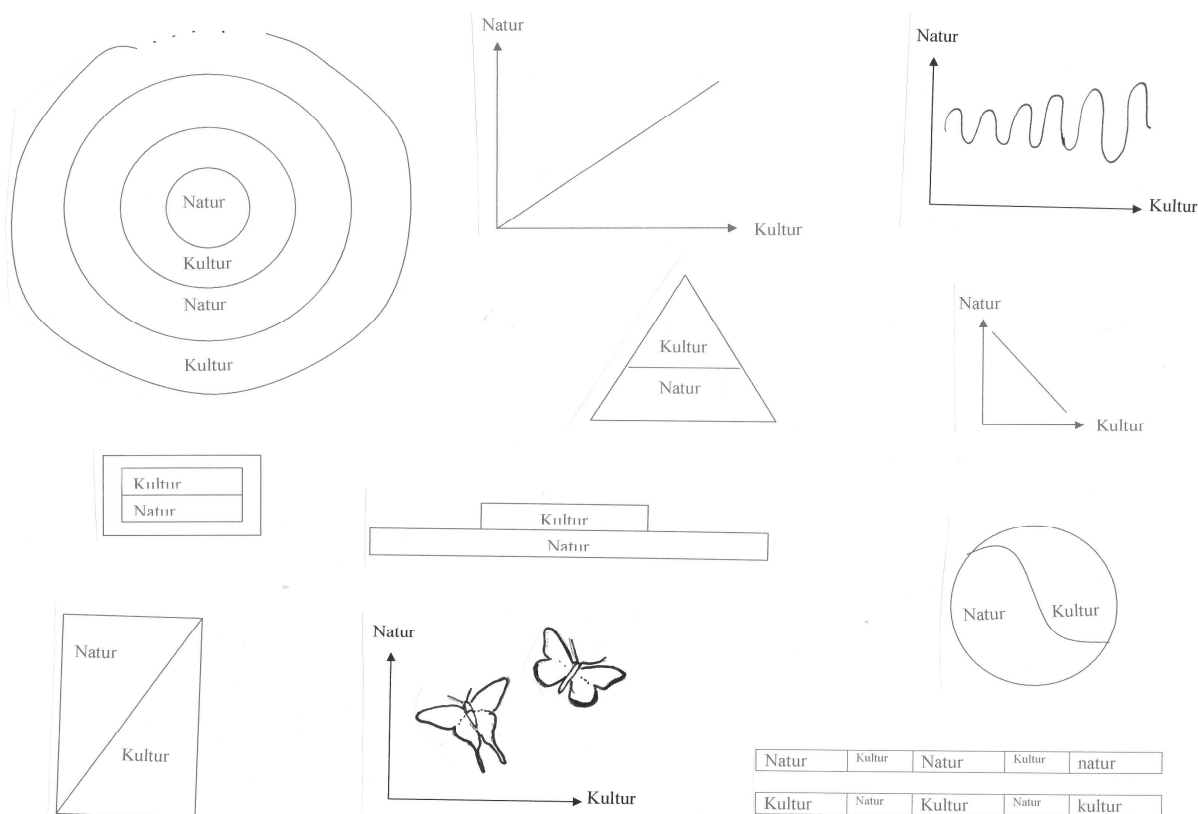
'Mennesket er ingen abekat ... men et guddommeligt eksperiment'

Grundtvig

Mennesket kan mere end abe efter. Vi har muligheden for at tænke selv og skabe. Vi kan undre os, stille spørgsmål. Vi kan tage stilling og vælge, hvad vi synes er bedst muligt.

Hvad er natur?

Hvad er kultur?

Hvilken betydning har naturen for vores kultur?

Hvilken betydning har naturen for vores eksistens?

Hvilken betydning har andre mennesker for vores eksistens?

Hvad vil det sige, at handle på en bevarende måde?

- Og på en ødelæggende måde?

Hvad er nødvendig viden?

Hvad er nødvendig indsigt?

En sanseoplevelse midt i naturen fyldte Inger Christensen med tanker, der nærmest med sommerfuglevinger insisterede på at komme ud. Folde sig ud som en puppe. Som et digt. Et digt hvor sanser og viden, følelser og fantasi går hånd i hånd. Naturen og naturvidenskabelig viden har sat et tydeligt spor i digtsamlingen 'Sommerfugledalen'. Der er et samspil mellem sanselighed og fornuft. Vi kan fange sommerfuglen, men ikke sommerfuglens flugt.

I beskrivelsen af udviklingen fra abe til menneske spiller logik og fornuft en væsentlig rolle. Det var den logiske tænkning, der satte de første mennesker i stand til at forestille sig rækkefølgen i deres handlinger, når de skulle dele arbejdet. Men logikken skal jo hænge sammen med den virkelige verden. Logikken kommer dermed i forbindelse med den virkelige verden gennem sanserne. Et smukt samspil mellem fornuft og sanselighed. Vi udvikler os ensidigt, hvis vi udelukkende lægger vægt på den logiske, rationelle og analytiske side af os selv. Indsigt er også forbundet med følelser. Fantasien er broen mellem fornuft og sanselighed, mellem viden og muligheder.

Hvis sanselighed kombineres med videnskab og teknologi, vil der måske kunne skabes nye og bedre livsmuligheder for mennesket??

På sin egen lyriske facon folder Sommerfugledalen vores bløde kompetencer ud og giver dem liv: Forandrings-, relations-, lærings- og meningskompetencen. Vi har hver især vores oplevelse af virkeligheden. At bevæge sig ind i et område, at lære noget, kræver noget af os – på en ny måde. Grundlaget er glæden og begejstringen. Lysten til at udtrykke sine indtryk. Bearbejde dem.

Sommergaven

Børnene præsenterer deres arbejde med sommergaven i klassen. Ståltrådssommerfuglen hænges senere op ved fællesbilledet.

Oplevelsesfase

Store og små, små og store mødes på fællesarealet og oplevelsesfasen sættes i gang med ekko fra vingeslag og musernes røst.

Let op svæv ud

**At svæve som en sommerfugl
et reb vil kroppen bære
sanser i forvandlet rum
og mærke lyset skilles**

**At svæve ud og se omkring
Røre luft fra vingeslag
dufte i forvandlet rum
og smage fremmed' lyde**

Kunsten ekkoer en sommerfugl

**Så let nu op
og svæv blot ud
Lad tanker flyde ind og ud
Og sans
at rejsen starter nu**

**Så let nu op
og svæv blot ud
Lad tanker flyde ind og ud
Og sans
at rejsen starter nu**

**Så let nu op
og svæv blot ud
Lad tanker flyde ind og ud
Og sans
at rejsen starter nu**

Installationer-oversigt

Fællesareal, Torvet	Intro
Ældste trin	Poesi-podium – præsentation af engelske, tyske og franske digte Fællesbillede-projekt med baggrund, mellemgrund, forgrund Film 'sommerfuglesymbolik i forskellige tider og kulturer' Musik til Sommerfugledalen v. Ars Nova
Mellemtrin	IT-mikroskop med sommerfuglevinge Transformation-film Galleri m. kunstbilleder
Yngste trin	Sommerfugle på nåle-udstilling Galleri m. kunstbilleder
Det gule Rum	Oplæsning af Sommerfugledalen v. Inger Christensen
Første kælderrum	Sanserum og 'Ekko fra en sommerfugl' v. Peter Rosendahl
Udeareal, foran	Lys og farve
Udeareal, bagved	Sommerfuglebuske Sommerfugle-svæv

Yngste trin

På yngste trin har vi valgt "Farver" som første tema. Farver, og især regnbuens, appellerer til de nye børn og knytter forbindelse til skolen og dens symboler.

Farverne kendes af alle små børn og giver en bred vifte af muligheder for indlæring af kernestof.

De skal i temaet opleve og forstå farvernes betydning i naturen og kulturen og opdage farvernes forunderlige univers.

I værkstedsarbejdet har vi vægtet enkle opgaver, da første værkstedsforløb er en læring i værkstedsarbejde for de nye børn. Det skal være overskueligt og gennemskueligt.

Vi begynder med et par inspirationsdage, hvor der skal blæses sæbebobler, ses på regnbuer i vand og prismes, høres myter om farver og lyttes til musik.

I atelieret skal der males billeder i regnbuefarver til musik samt laves billeder over historien om Noahs ark.

Laboratoriet: Man kan lave KÆMPE-sæbebobler, inden- og udendørs regnbuer og forsøg med tusch-farver.

Læse/skrivestue: LM-kort med farver + opgaver, lære at læse regnbuens farver, lytte til musik og tegne til, læse/finde bogstaver/finde ord/illustrere små digte om farver.

Det foreløbige kursusstof ser således ud :

Gøre maleklar (0.kl.)

Grundfarver og blandinger

Lysets brydning

Noahs Ark

Regnbuerøverne

Kolde/varme farver

Farvesymboler

Farveblindhed/synsbedrag

Advarselsfarver

Mønstre

Aktuelle teknok-kurser

Dansk: I alle 3 klasser tages udgangspunkt i rim og remser. I 2. klasse suppleret med yderligere læsestof (Regnbue-myte fra Sydafrika)

I 0. klasse bliver fokus lagt på bogstavindlæring samt rytmen i rim og remser som optakt til læseindlæring.

I 1. klasse er der stadig fokus på bogstavindlæring samt ord-genkendelse. Der vil også blive præsenteret små, lette læse-tekster.

I 2. klasse bliver fokus læsning, genfortælling (både mundtlig og skriftlig) samt kendskab til substantiver.

Matematik : Der arbejdes med 2 temaer.

Det første tema handler om regnbuen. Det faglige indhold tager sit afsæt i fortællingen om regnbuerøverne. Der arbejdes med geometri- matematisk konstruktion og kombinatorik.

Sideløbende arbejdes med generel taltræning.

Andet tema handler om sommerfugle.

Mellemtrin

1. tema Sommerfuglen

Inspirationsfase

Oplevelsesdag 1. skoledag
Udflugt til Jesperhus Blomsterpark
Saint Saëns: Dyrenes Karneval
Edvard Grieg: Sommerfuglen opus 43 (lyriske stykker)
Terrarium med sommerfuglelarver
Fantasiens forestilling (muser, myter)
Fabler fra Arken: Fablen om sommerfuglen
Sommerfuglens biologi
Design et frimærke
Det hvide C, bogstav sommerfugle

Aktuelle kurser

Insekter
Silkesommerfuglen(3. klasse)
Dagsommerfuglen
Natsværmere
Camouflage og mønstre
Monarken
Farvelære

Værksteder

Læse/skrive stuen:

Fakta om sommerfuglen
Film om sommerfuglen på YouTube
Fabulering
Eventyr om sommerfuglen

Laboratorium

Origami (japansk foldeteknik)
Studier af sommerfugle v. sommerfuglebuske
Artsbestemme sommerfugle
Rapportering af sommerfuglens forvandling i terrariet
Larve-væddeløb (tid, længde mm)

Atelier:

Mønstre
Farver
Klapsammen billeder

Yderlig inspiration:

Jacques Offenbach: Le Papillon (ballet)
YouTube: Le Papillon (japansk inspireret animation)

Dansk på mellemtrinnet

S O L E
M G O d e r
M U F R F R N
E F L E O g S V i
R A R
G

.... men vi fanger dem i sprogets masker og fastholder dem i digte og fortællinger. Grundmaterialet er digte, sange og fortællinger om sommerfugle. Materialet er delt op i et teksthefte og et arbejdshefte. Vi skal eksperimentere med sproget og lege med sprogets lyde. Vi skal på jagt efter indhold og betydninger i de valgte tekster. I børnenes egne digte bliver layout med håndskrift og illustrationer et vigtigt arbejde. Derudover skal børnene lære at recitere og fremføre egne og andres digte. De skal desuden arbejde med de tre ordklasser navneord, udsagnsord og tillægsord bl.a. med øvelser på computer med Mikroværkstedets programmer.

Matematik på mellemtrinnet

Sommerfuglen er et forunderlig væsen. I dens forholdsvis korte liv gennemgår den en fantastisk forvandling fra æg over larve til puppe og til et smukt og farvestrålende insekt. Ved at tage udgangspunkt i sommerfuglenes forvandling, deres liv og flotte farver, skal børnene videreudvikle deres færdigheder inden for nogle af matematikkens mange områder. De skal bl.a. ved at tage udgangspunkt i hverdagsforestillinger, arbejde med sommerfugleopgaver der har relation til børnenes egen hverdag.

Faglige områder: Statistik, kombinatorik, økonomi, division, geometri, spejling, forvrængning (kun 3. klasse) og størrelsesforhold

Struktur: Efter en fælles introduktion og små oplæg til opgaverne, laves de individuelt eller i grupper. Sideløbende med tematisk matematik arbejdes der i talhæfter med færdighedsopgaver.

Butterfly

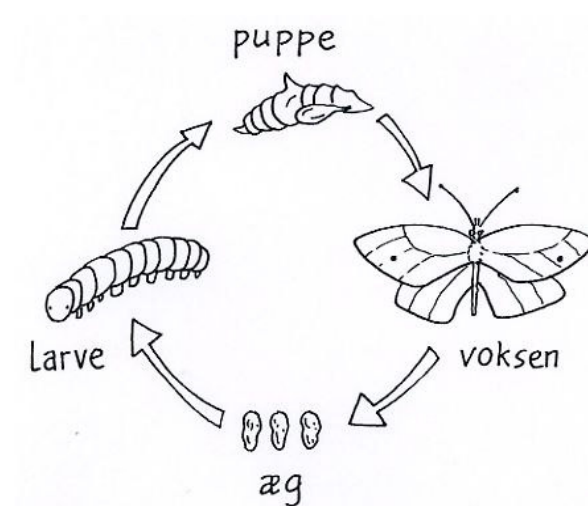
Børnene skal møde børnepoesi fra engelsk talende lande. Rim, remser, sange og mindre faktatekster på engelsk omkring både sommerfuglen og "environment". Børnene skal arbejde med et bredt udvalg af tekster - det udvidede tekstbegreb. De skal arbejde online med interaktive sider med simple opgaver og sangtekster. Recitere og agere, synge og drame.

Musik

Sommerfugle og insektsange. Lytte til korværket Sommerfugledalen. Improvisere sommerfugle musik og arbejde med ekko – sker på yngste trin.

Der arbejdes med Madame Butterfly i relation muserne på mellemtrinnet og 6. kl. Dertil kommer tekst, digtning og forståelse.

Ind imellem og i forlængelse arbejdes kernestoffet.

Projektarbejde – Ældste Trin

Et digt. En sonetkrans. Lyrik. Måske handler det blot om sommerfuglens liv og død. Måske handler det om menneskets udvikling. Måske handler det om vores jord og dens tilstand. Vi ved det ikke, men i mødet med al digtekunst, som i Inger Christensens "Sommerfugledalen", må man udfylde de tomme pladser i det komprimerede og svært tilgængelige sprog. Investere sig selv, og bruge sin livserfaring og fantasi, for at danne mening.

På ældste trin vil vi kredse om forskellige vinkler på jordens tilstand. Vi vil anskue det historisk, mytisk, naturvidenskabeligt, innovativt og fremtidigt. Derved håber vi at kunne give børnene ideer til individuel fordybelse og samtidig præsentere dem for oplevelser, tiltag og udfordringer vi alle står over for i dag.

Fase 1 Provokation/konfrontation	Fællesoplevelsen - Første Skoledag
Fase 2 Inspiration <i>(Vi vil præsentere børnene for inspirationsfelter, der både rejser spørgsmål og skaber undren)</i>	Sommerfugledalen – med nedslag Gaia-tænkning Kredsløb Øko-design Global 200
Fase 3 Reaktion <i>(Løbende indkredses nøglebegreber og debatområder. Erkendelse af problemfelt)</i>	Udarbejdelse af fælles problemformulering.
Fase 4 Involvering <i>(Børnene vælger individuelle temaer)</i>	Temavalg og individuel problemformulering. Vejledere tildeles.
Fase 5 Handling <i>(Der skrives rapport og fremstilles et musisk udtryk)</i>	Produktion af skriftlig rapport og musisk udtryk.
Fase 6 Formidling	Fremlæggelse og diskussion.
Fase 7 Evaluering	Fælles og individuelt. Mundtligt og skriftligt. Selvevaluering. Vejlederevaluering.

Faglige vinkler på ældste trin:

Med afsæt i emnet og Inger Christensens lyriske værk "Sommerfugledalen", vil det danskfaglige arbejde fokusere på lyrik og digtning. Børnene vil møde ældre og nyere udvalgte tekster som repræsenterer klassiske, danske forfatterskaber i litteraturhistorien. Teksterne kredser om natur kultur dimensionen, og om hvordan mennesket gennem historien har opfattet det omgivende miljø i et personligt, samfundsmæssigt og globalt perspektiv.

Matematik vil fokusere på forbrug og ikke mindst overforbrug. Det drejer sig om energi, former, kredsløb og specielt forandringer i klima og jordens tilstand. Alle områder vil have naturlig kobling til de hårde matematikfaglige områder.

Tysk vil dreje sig om udvidelse af ordforråd gennem digtlæsning og udarbejdelse af egne digte. Opgaverne tager ligeledes afsæt i sætningsopbygning. Opgaverne afrundes med mundtlige fremlæggelser.

I engelsk vil fokus i alle klasser være på de tre hoveddiscipliner læsning, skrivning og det talte sprog. På ældste 1 arbejdes der med sommerfuglen og miljøet, som belyses ud fra forskellige tekster, billeder og musik. I 8. og 9. Klassearbejdes der med begrebet metamorfose og på miljøet, igen belyst ud fra forskellige tekster, billeder og musik. Sideløbende arbejdes der i alle klasser med grammatik, frilæsning og stavning.

SFO

I forbindelse med det nye emne fokuseres på sommerfugleredekasser. Børnene skal selv lave redekasserne i kælderen samt dekorere og male dem. Endvidere laves magneter af krympeplast med sommerfuglemotiver og signalfarver.